

Verslag excursie: Waal bij Gendt

Datum : Zondag - 28 augustus
2011

Deelnemers : 4

het Weer : Bewolkt

Coördinatie : Wytze Boersma

Hoewel het weer van de afgelopen dagen niet aantrekkelijk was, veel regenbuien met af en toe onweer viel het vandaag reuze mee. Wel bewolkt maar droog.

Vier mensen hadden zich maar opgegeven om mee te gaan naar de Waal. Of het weer van de afgelopen dagen een beperkende factor is geweest om zich niet op te geven zullen we nooit te weten komen.

Op de heenweg naar Gendt zeiden we tegen elkaar: "We hopen dat de Waal niet al te hoog staat zodat de strandjes tussen de kribben onder water staan, zodat we niks kunnen vinden".

Gelukkig was dit niet het geval. We gingen juist om die zandstrandjes naar de Waal. Op die strandjes, waar de meeste dynamiek plaats vindt, vind je de meest specifieke soorten uit het Fluviaal district, de stroomdalplanten.

Het zijn over het algemeen eenjarige soorten die in de tweede helft van de zomer in bloei komen. Juist deze stroomdalplanten uit het rivieren gebied maakt het voor ons Twentenaren zo aantrekkelijk voor een excursie.

Dit was vandaag ook het geval. Terug kijkend kunnen we deze vegetatie in verschillende groepen indelen.

De eerste groep, is die van de menselijke factor. We vonden bijna rijpe tomaten, Zonnebloemen met rijp zaad en Bieslook in bloei. Een volkstuintje was er niets bij.

De tweede groep van kleine bloemen uit de Duizendknoopfamilie en de Amarantenfamilie (incl. de chenopodiums).

In het begin vonden we direct al Smal vlieszaad en uit de Duizendknoopfamilie Perzikkruid, Beklierde duizendknoop en Waterpeper. Deze laatste zijn allemaal zeer algemene soorten die je overal tegen komt.

Voor deze soorten hoefden we niet naar de Waal te gaan, maar wel om de chenopodiums, zoals Zeegroene ganzenvoet, Welriekende ganzenvoet en Druifkruid.

Uit hetzelfde geslacht vonden we ook de algemene soorten als Mel-, Rode- en Korrel-ganzenvoet. Dan hebben we de groep die op de kribben groeien met als topper de Engelse alant.

Natuurlijk moeten we ook Late stekelnoot vermelden. Deze soort is een buitenbeentje binnen de composietenfamilie. Dan hebben we nog de groep van de bomen en struiken.

Deze staan wat hoger op de oever. De Schietwilg en Kraakwilg, zijn rijkelijk vertegenwoordigd. De kruising tussen deze twee wilgen, *Salix x rubens* kwamen regelmatig tegen.

Hierna zijn we door een moerasbosje, met veel brandnetels en bramen gegaan om bij een oud tichelgat te komen. Op de oever van deze plas vonden we Bruin Cypergras, Klein vlooienkruid, Goud zuring en Slijkgroen.

Allemaal soorten die we niet zo vaak tegenkomen.

In het water zagen we allemaal slierten drijven. Dit was een Blauwalg. Bernard mailde hierover het volgende:

De blauwalgen die we massaal hebben gezien in de plas heb ik zonder al te veel moeite kunnen determineren. Het is Aphanizomenon flos-aquae, deze draadvormige soort vormt kolonies in bundels die eruit zien als sprietjes gras.

De latijnse naam "flos-aqua" betekent "waterbloei", en dat hebben we duidelijk gezien. Dit blauwwier heeft in zijn cellen zogenaamde gasvacuolen waarmee het plantje zijn positie in de waterkolom kan instellen zodat de lichtsterkte optimaal is.

Ook heeft het blauwwier het vermogen om "vrije stikstof" (N₂) vast te leggen. Daardoor is het niet afhankelijk van de normale stikstofmeststoffen zoals nitraat of ammonium.

Dit vermogen verklaart ook zijn bloei in met name fosfaatrijk water.

De alg is niet giftig, integendeel, de soort wordt in Amerika op grote schaal geoogst, gedraagd en tot pillen samengeperst en daarna als voedingssupplement verkocht.

De algen-pilletjes zijn rijk aan allerlei vitaminen, anti-oxidanten, enzymen e.d. Er is een website aphanizomenon.com die met tekst en een video het pillenprodukt en productieproces aardig in beeld brengt.

Hierna liepen we door en zagen hele stroken met Riempjes. Na de lunch zijn we naar de auto gelopen om terug naar Hengelo te gaan.

Onderweg kwamen we in een stevige regenbui terecht die tot aan de Boerhaavelaan duurde.

Al met al een mooie excursie, jammer dat er zo weinig deelnemers waren.

Waargenomen soorten

Planten & Mossen

Akkerkers	Akkerwinde	Bezemkruiskruid
Bieslook	Bitterzoet	Bruin cypergras
Dauwbraam	Doornappel	Druifkruid
Engelse alant	Gewone hennepnetel	Gewone melkdistel
Goudzuring	Grijskruid	Groene amarant
Groene naalbaar	Grote kattenstaart	Grote teunisbloem
Grote zandkool	Haagwinde	Heggenduizendknoop
Heggenrank	Heksenmelk	Jakobskruiskruid
Jakobskruiskruid s.s.	Kattendoorn	Klein vlooienkruid
Kleverig kruiskruid	Knoopkruid	Knopig helmkruid
Kraakwilg	Kruisdistel	Kruldistel
Krulzuring	Late guldenroede	Late stekelnoot
Liggende ganzerik	Melganzenvoet	Moerasandoorn
Muurpeper	Oostenrijkse kers	Peen
Perzikkruid	Rechte alsem	Reuzenbalsemien
Riempjes	Riviertandzaad	Rode ganzenvoet
Schietwilg	Slijkgroen	Smal vlieszaad
Smalle aster	Spiesmelde	Tomaat
Uitstaande melde	Veldkruidkers	Veldrus
Veldwarkruid	Vertakte leeuwentand	Vijfvingerkruid
Vlasbekje	Vogelwikke	Waterpeper
Welriekende ganzenvoet	Wilde bertram	Wilde cichorei
Wilde reseda	Witte honingklaver	Zeegroene ganzenvoet
Zeepkruid	Zomerfijnstraal	Zonnebloem
Zwart tandzaad	Zwarte els	Zwarte mosterd